Gemeente Druten

Gemeente Druten
Heuvel 1
Postbus 1
6650 AA Druten

t 088 432 70 00
e info@druten.nl

Adviesraad Sociaal Domein Druten
T.a.v. de heer J. Hendrikse
Heuvel 1
6651 DA Druten

contactpersoon
Sanne van der Drift
t 088 432 7369

datum 11 april 2023
onderwerp Reactie op advies van Adviesraad Sociaal Domein
verzonden

ons kenmerk
Z/23/105531

bijlagen

Beste Adviesraad,

Hartelijk dank voor het geven van uw gevraagde advies op het concept Beleidsplan Geldzorgen, Armoede en Schulden.
Wij zijn verheugd dat u aangeeft dat het beleidsplan een goede basis vormt om onze inwoners te ondersteunen bij geldzorgen en geldproblemen en inwoners te behoeden voor betalingsachterstanden en schulden.

Uw advies hebben wij met interesse gelezen. Dank voor de inhoudelijke suggesties die u aan ons heeft meegegeven rondom de ondersteuning aan inwoners met geldzorgen, een laag inkomen en/of schulden. Op enkele punten uit uw advies gaan wij hieronder nader in.

Signalering achterstand betaling zorgpremie
In het kader van Vroegsignalering leveren zorgverzekeraars maandelijks de achterstanden van één maand aan bij de gemeente. De gemeente doet vervolgens direct een hulpaanbod. Daarnaast krijgen we signalen door via het Centraal Administratiekantoor. Hierbij gaat het om mensen die aangemerkt worden als "wanbetaler" omdat ze een achterstand hebben van meer dan 6 maanden. Door aanpassingen in de Regeling zorgverzekering per 1 juli 2017 (hoofdstuk 7b lid 3), is er een wettelijke basis voor het uitwisselen van gegevens over wanbetalers tussen gemeenten en het CAK. Het is niet mogelijk om in afwijking van deze regeling de termijn van 6 maanden te verkorten. Het hoeft ook niet, omdat we via de zorgverzekeraar de achterstand al na één maand ontvangen.
Elk kwartaal nemen we de inwoners op de lijst van het CAK mee bij de acties in het kader van vroegsignalering.

Bewindvoering
U geeft in uw advies aan dat uw ervaring is dat inwoners de kosten voor bewindvoering vaak zelf moeten betalen. Bij het beoordelen of een inwoner in aanmerking komt voor bijzondere bijstand, maken wij een draagkrachtberekening (inkomen en vermogen). Daarbij merken we al het inkomen dat boven de 100% van de bijstandsgrens zit en het vermogen dat boven de vermogensgrens zit aan als (mogelijke) financiële draagkracht om de kosten van bewindvoering zelf te dekken. In de meeste gevallen is het bij een

inkomen boven de 100% echter zo dat de inwoner wel enige financiële draagkracht heeft, maar dat deze financiële draagkracht niet genoeg is om de totale kosten van het bewind te dekken (ongeveer €125 p.m.). De aanvraag wordt dan gedeeltelijk toegewezen en de kosten van het bewind boven de draagkracht worden vergoed via de bijzondere bijstand.
Uitzonderingen zijn mogelijk. Soms wordt de aanvraag van een inwoner volledig afgewezen vanwege zijn of haar draagkracht en moet de inwoner het bewind zelf betalen. Dit kan zo zijn als er sprake is van een bijzondere woonsituatie, bijvoorbeeld als iemand langdurig in een instelling woont. De ervaring leert namelijk dat deze groep inwoners relatief weinig (grote) uitgaven doet.

Eigen bijdrage chronisch zieken binnen de collectieve aanvullende zorgverzekering

De gemeente biedt drie verschillende polissen aan binnen de gemeentelijke collectieve aanvullende zorgverzekering (CAZ). Bij één van deze polissen is het eigen risico volledig afgedekt. Deze wordt geadviseerd voor chronisch zieken, die hun eigen risico naar verwachting altijd op moeten maken. Het is echter aan de inwoner om een keuze te maken voor deze polis. We gaan hier uit van het principe van zelfinclusie. De (chronisch zieke) inwoner kan er ook voor kiezen om gebruik te maken van een van de andere twee polissen binnen de gemeentelijke zorgverzekering. Deze twee polissen zijn vooral bedoeld om inwoners met een laag inkomen een goede en passende zorgverzekering aan te bieden, maar zijn niet specifiek bedoeld voor inwoners die chronisch ziek zijn. Daarom wordt bij deze twee polissen het eigen risico niet afgedekt. Immers, het is niet zeker of alle inwoners met een laag inkomen een beroep moeten doen op de zorg en daardoor hun eigen risico ook daadwerkelijk opmaken. Op deze manier kan de gemeentelijke collectieve zorgverzekering zo goedkoop mogelijk aangeboden worden voor alle inwoners met een laag inkomen. In de situatie waarnaar u verwijst in het advies heeft de inwoner zelf gekozen voor een polis die het eigen risico niet afdekt. Het gevolg hiervan is dat hij/zij zelf de kosten moet betalen als hij/zij een beroep doet op de zorg.

Een OV-voorziening voor inwoners met een laag inkomen

We vinden dit een goede suggestie en gaan inventariseren in hoeverre deze behoefte breed leeft bij inwoners met een laag inkomen in Druten. We hebben op dit moment al verschillende voorzieningen voor vervoer die aan dit verzoek raken, zoals de Plusbus (o.a. voor ouderen en inwoners met een beperking). Daarnaast is er voor noodzakelijke reizen, bijvoorbeeld reizen om medische redenen, de mogelijkheid voor bijzondere bijstand. Ten slotte willen we benadrukken dat we het belangrijk vinden dat inwoners wanneer ze hiertoe in staat zijn en dit qua reisafstand mogelijk is, de fiets pakken. Fietsen van de ene plek naar de andere is een goede manier om regelmatig te bewegen en draagt bij aan de gezondheid van onze inwoners.
Ook zitten aan een OV-voorziening voor inwoners met een laag inkomen een aantal praktische kanttekeningen. Logischerwijs zijn er voor de gemeente kosten verbonden aan het gratis maken van het OV voor inwoners met een laag inkomen. Ook is het de vraag hoe we dit organisatorisch kunnen inbedden. Kan dit bijvoorbeeld onder een bestaande regeling worden geschoven? Een andere kanttekening is hoe ver de voorziening dan moet strekken. Geldt het alleen voor de bus, of ook voor de trein?
Een laatste belangrijke kanttekening is het tegengaan van misbruik. In het huidige systeem kun je inchecken met een vervoersbewijs zonder dat wordt gecontroleerd of het vervoersbewijs wel door de juiste persoon gebruikt wordt.

Energietoeslag
U geeft in uw advies enkele kanttekeningen rondom de energietoeslag. Zoals in uw

advies aangegeven heeft het leeuwendeel van de huishoudens die mogelijk recht hebben op de energietoeslag 2022 deze ontvangen. Daarnaast willen we u graag meedelen dat tot en met maart 2023 de energietoeslag 2022 is uitgekeerd aan 831 huishoudens. Dat zijn 146 meer huishoudens die bereikt zijn sinds december 2022[1]. Op basis van de cijfers van CBS zijn er in Druten 800[2] huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsgrens. Op basis van deze cijfers verwachten we nauwelijks meer nieuwe aanvragen voor de energietoeslag 2022.

Voor veel van de huishoudens aan wie de energietoeslag 2022 is verstrekt – in ieder geval de huishoudens aan wie de energietoeslag ambtshalve (automatisch, zonder aanvraag) is verstrekt - is dit overigens in meerdere uitbetalingen gedaan, mede omdat het Rijk gedurende 2022 de energietoeslag met €500 heeft verhoogd en dit als nabetaling is uitbetaald.
Voor de wijze van verstrekken van de energietoeslag over 2023 wachten wij de nieuwe landelijke wetgeving af (juli 2023).

Minnelijke trajecten
In uw advies stelt u dat de trajecten en kosten worden verminderd door z.s.m. eerst met een MSNP-traject te starten. Dit is precies de handelswijze bij de trajecten die de gemeente aanbiedt.
Het minnelijke traject wordt uitgevoerd door het team Schuldhulpverlening van de gemeente in samenspraak met onze externe partner, Plangroep. Het team Schuldhulpverlening voert hierbij naast de intake ook de eerste fase van het schuldhulpverleningsproces (de zgn. stabilisatiefase) uit. De tweede fase, het feitelijk schuldregelen, is uitbesteed aan Plangroep. Als een minnelijk traject niet haalbaar blijkt (bijvoorbeeld omdat schuldeisers niet mee willen werken) dan kan Plangroep het wettelijke traject starten dat via de rechter loopt.
Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) is aangenomen, met daarin de verkorting van de aflossingstermijn van 36 maanden naar 18 maanden in de wettelijke schuldsanering. In navolging hiervan zullen ook de minnelijke schuldregelingen verkort gaan worden. De wetswijziging gaat in op 1 januari 2024, maar de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (de NVVK) adviseert om al met ingang van 1 juli 2023 bij minnelijke trajecten de aflossingstermijn van 18 maanden te gaan hanteren. We volgen de ontwikkelingen op dit punt nauwgezet.

Beslagvrije voet
We zijn het met u eens dat het belangrijk is om mensen goed voor te lichten over de beslagvrije voet. Deurwaarders berekenen in het algemeen de beslagvrije voet. Onze schuldhulpverleners controleren altijd of de beslagvrije voet correct is berekend. Inwoners kunnen ook zelf met de rekentool op *bereken.uwbeslagvrijevoet.nl* kijken of de beslagvrije voet goed is vastgesteld.

Contact met UWV
Tijdens de stabilisatieperiode kijken onze schuldhulpverleners of er gebruik wordt gemaakt van alle beschikbare regelingen en of alle toeslagen zijn aangevraagd.

Contact met de inwoner tijdens en na het schuldregelingstraject
Naar onze mening blijft het belangrijk om een schuldenaar pas over te dragen aan Plangroep voor een feitelijke schuldregeling als de situatie van de schuldenaar stabiel is.

[1] Cijfers gebruikt in het concept-beleidsplan
[2] Het CBS rondt af op hondertallen, vandaar dat het aantal bereikte huishoudens hoger ligt dan het verwachte aantal huishoudens op basis van CBS-gegevens.

Hiermee bedoelen we dat de vaste lasten worden betaald en dat de schuldenaar kan rondkomen van het beschikbare inkomen. Een stabiele situatie biedt de meeste kans op een succesvolle schuldregeling en een schuldenvrije toekomst. Daar zetten we primair op in.
Tijdens en na de schuldregeling blijven onze schuldhulpverleners nazorg bieden om uitval en terugval te voorkomen. Hiervoor hebben ze regelmatig contact met de schuldenaar en houden ze een vinger aan de pols. De duur van de nazorg wordt individueel bepaald en afgestemd op de behoeften. Als er nazorg nodig is na afloop van de schuldregeling dan wordt die geboden door onze schuldhulpverleners of door bijvoorbeeld een Schuldhulpmaatje of andere vrijwilliger.

Graag willen we benadrukken dat de gemeente al jaren met het saneringskrediet werkt bij schuldregelingen.

Instellen van een casemanager
Het is heel vervelend en kan ernstige gevolgen hebben als inwoners verstrikt raken in, zoals u het verwoordt - een woud van wetten, regelingen en administratie. Als een inwoner contact zoekt met de gemeente of een inwoner (warm) is doorverwezen door een maatschappelijke organisatie, dan beoordelen we wat de meest passende ondersteuning is. Soms is dat een budgetadvies. Tijdens dit budgetadvies wordt door onze consulenten schuldhulpverlening precies in beeld gebracht wat het inkomen en de uitgaven zijn. Hierbij wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor inkomensondersteuning vanuit het minimabeleid, maar ook toeslagen. Daarnaast wordt, indien er sprake is van schulden, de beslagvrije voet gecontroleerd. Cruciaal hierin is echter dat de inwoner zich ergens heeft gemeld. Wanneer een inwoner zich gemeld heeft, is er voldoende regie op de (geld)situatie van de inwoner. Situaties worden altijd integraal beoordeeld. Als er andere problemen spelen worden andere professionals uit het Sociaal Team ingeschakeld. We willen meer inzetten op een laagdrempelige toegang, waarbij inwoners met geldzorgen weten waar ze ondersteuning kunnen krijgen en weten dat consulenten van het sociaal team met hun mee kunnen denken bij verschillende soorten geldproblemen.

Kritisch en evalueren
In uw advies geeft u aan dat er op basis van informatie uit voorgaande jaren en huidige politieke ontwikkelingen op dit gebied een goede basis ligt om onze inwoners te behoeden voor betalingsachterstanden en ondersteuning te bieden bij geldzorgen/geldproblemen. U geeft ook aan een evaluatie over de afgelopen jaren te missen.
In hoofdstuk 2 van het Beleidsplan “Armoede en schulden in Druten” geven wij inzicht in het gebruik van de minimaregelingen en schuldhulpverlening over de afgelopen jaren. Daar waar mogelijk geven wij ook een duiding bij de cijfers. Ook hebben wij de gevolgen van de corona- en energiecrisis in perspectief geplaatst. In de bijlage bij het Beleidsplan treft u een evaluatie van de Vroegsignalering aan.

We gaan graag in op uw verzoek om na de zomerperiode 2023 samen te komen en in te gaan op onze ondersteuning voor inwoners met geldzorgen, armoede en/of schulden. Na behandeling van het beleidsplan in de gemeenteraad van 25 mei, zullen wij hiervoor een afspraak met u inplannen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Gemeente Druten

De heer B. Janssen
Gemeentesecretaris

Mevrouw S.W.P.J. Sengers
Burgemeester